

Radist / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 23 января, 2025

Radist / satiriki hekaýa RADIST

Goňşymyz şäheriň mertebeli teatrlarynyň birinde edil başlyk bolmasa-da, onuň aşak ýanlarynda bir zat bolub-a işleyärди. Onuň garamaýak artist däldigini men bir zatdan bilyän, ony işe ak «Wolga» gatnadýar. Hawa, şeýle goňşyň barka işsiz gezip ýörmegem gelşiksiz how, üstüne bardym.

– Hally aga Weliýewiç, salawmaleýkim!

– Wa-a-a-leýkim! – diýip, ol sesini adatdan daşary sokdurdy. Artistlere mahsus bolan hereket bilen elliñini kelemenledip töre geçmekligimi mürähet etdi.

Geçip oturdym. Gürrüni nämeden başlajagymy bilmän gözümi elek-çelek edip diwardaky suratlary synladym. Walla, ussatlyk bilen çekilen ýarym-ýalaňaç aýalyň suraty meniň aňkamy aşyrdy. Ernimiň suwuny akdyryp seredipdirin.

– A-how, goňşy agzyň bir ýumsana – diýip, ol egnime kakdy. Allaniçiksi bolup tisginip gitdim. Men ilki gözümi ýumđum, onsoň agzymy açdym. Öňümde goýlan bir käse çäýdan owurtladymda, arzy-halymy aýtdym.

– Horoþo! Onsoň seniň gutaran ugruň haýsy ugur?

– Agronomçylyk.

– Agronomçylyk diýsene. Horoþo! Ýogsa-da, sen sahnada agronomyň rolunda oýnap bilermiň?!

Goňşymyň soragy meni ör-gökden getirdi. Wah, durmuşda öz roluny oýnap bilmeýän adam sahnada nädip ony ýerine ýetirsin. Ýok, goňşym meniň üstümden güljek bolýar. Düşünýän. Bilmezlige salan boldum. «Ýok» diýen äheňde başymy ýaýkadym.

– Gel onda bir zat edeli. Öz käriň boýunça işlemejegin çynyň bolsa, sahnada oýnamaga-da gorkýan bolsaň, sen gowusy radist bol-da geçiräý, boş ýer bar. Şumat kekras direktirimizem ýok, prikaza özüm gol çekýän.

Her gezek ýok diýip oturmaňam ebeteýini tapman razylaşdym.

Aý, oñaryp-oñarmaz ýaly kän bir zadam ýok eken-laý. İşe

başlanyma ýaňy baş-üç gün geçipdi. Atly artistleriň biri ýanyma geldi-de:

– Manlykmy ogul – diýip, elini owkalaşdyrdy.

Men çekip oturan çilimimi küldana basyp mynjsyratdym. Ol meniň hal-ahwaly my sorady, işim bilen gzyklandy. Onuň soraglaryna oñardygymdan medeniýetliräk jogap berjek boldum. Ahyry ol özünüň arzyny aýtdy.

– Meň bir radiojygym bar. İşlemejek bolýa, seredil beräýseň şoňa.

Bäý-bä, men bu ýaşula näme jogap bersemkäm, ýeser ýerde gaý tutdy. Bir bahana tapyp sypjak bolmaly. Artist halky gaty mekir bolýandyr, ahmal bolsaň, çokkara çolaşdyr diýip kakam ýanjap-ýanjap aýdypdy. Be-e, näme etsemläm? Aý, boýun alaýyn-la, elbetde, bir alajy tapylar-da. Onsoňam «Töwekgeliň işini taňry oñar» diýipdirler.

– Radioňzyň markasy nähili, agam?

– Okean.

– Getiräýiň, daş ederis.

Şol günüň ertesi ol radiosyny getirdi. Alyp galxdym. Sergeý diýip bir dostum bardy, onuň şular ýaly zatdan başy çykýardy. Haýyış etdim, oňat oglan, onuň ýanynda müşgil zat ýok. Derrew bejerip berdi. Bir zatjagazy ýanan ekeni.

Indi radionyň eýesiniň gelerine sabyrszlyk bilen garaşýardym. Pikirim onuň ýagyrnişligimi otlamakdy. Dogru-da walla, näme, artistlete hakyny iýdirip. Laboratoriýada paýalnigi gyzdyran bolup otyrdym, ýaňky birden işiden ätläýdi.

– O-oho, agam jan, salawmaleýkim – diýip, men oňa iki elimi uzatdym.

– Nätdi? – diýip, ol meniň bilen gadyrly salamlaşdy.

Muşakgat baryny ýagdyrdym, bu adamlarda näme, ýalan söz gytmy! Gepiň tümmeň ýeri, ep-eslijäni ýondum ýaňkydan.

Adama nireden abraý geljek bolsa geläýer eken, bütin teatryň gürrüňi men boldum, adym arşa göterildi. «Radio boýunça respiblikada iň güýçli spesialistmiş, şu ugur boýunça daşary ýurtlara-da işe iberjek bolupdyrlar welin, özi göwnemänmiş» – diýen ýaly myş-myşlar-a hut öz gulagym bilenem eşitdim.

Hawa, ýöne şondan soň gelim-gidimim köpeldi. Laboratoriýamyň

içini döwük-ýenjik radiodan doldurdylar. Dost diýeniň Sergeý ýaly bolaýsa, dadyma ýene-de şol ýetişäýyär. Elbetde, «Mugt Buharda-da ýok» diýipdirler. Alanjamyn ýaryny oña berýän. Sergeýem hezil edýä, menem. Üstesine-de abraýym artýar. İşler şu gidişine gidip dursa sylag-serpaýam beräýmekleri ähtimaldy weli, arman teatryň direktory işe çykandan soñ bar zat bulasaýdy.

– Seni, inim, gaty magtaýarlar, radio ökdemişin diýip, o radiony oýlap tapam alym bardyr-la, sakgallyja, kim oñ ady? – diýip, ol elini eñegine ýetirdi.

Men neden Sergeýiň adyny tutupdym, hernä saklandym. Aý, bir familiýa aýdyp goýbereýin-le, şu bilesen ýok-la diýip agzymy açanymam şoldy welin.

– Hä, ýadyma düşdi. Popow – diýip, ol sag elini ýokary galdyrdu. – Ynha, şo alyma-da sapak berip biljekmiş diýip seni öwýäler welin... – Ol sözünü soñlaman meniň ýüzüme seretdi.

Men nätjegimi bilmän, stoly dyrmaladym. Sesimi çykarman, gülesim gelmese-de çalaja ýylgyrdym.

– Düşünýän, düşünýän, sadalyk ynsanyň bezegidir – diýip, ol meniň dymmama özüce garady.

Bu gürrüniň soňy näme bilen guitararka diýip men içimi gürledip otyrdym. Ýene-de direktor dillendi:

– Sen inim, öýde bir radio bar, kyn görmeseň şonam bejerip goýber. Ony, dogrusy, zyňyp goýbersegem boljak, ýone kakam pahyryň sowgat beren zady bolansoň....

– Başlyk jan, ony zyňyp bolmaz. Getiräý, daş ederis – diýip, men onuň sözünü böldüm.

Direktor has möhüm görnüşe girdi, onuň sesi agraslandı.

– Butak getirip bolmaz ony. Önem gep-gürrüñden gulagym ýagyr boldy. Näme, sen artistlre näbeletmi, direktir teatryň radiosyny äkidenmiş diýen ada goýjak bolýaňmy? Ýok, bolmaz. Ony öye gidipjik şol ýerde bejereris. Gelnejeň palow zadam taýýarlap goýandyr – diýip, direktor ýakasyndan ot atylana döndi.

Men her hili edip sapalak atyp gördüm, bolmady. Onuň sypdyrmajagy cynydy. Paty-putylarymy alyşdyryp «Wolgalyja» direktorlara bardym.

Dürli-dümen ir-iýmişler bilen palowdan garnymy gözäp, derçiräp gök çäý içdim. Ondan-mundan gürrüň etdik. Ol birden turdy-da, niredendir bir ýerden mähnet priýomnigi goltuklap alyp geldi. Stoluň üstünde goýdy. Men onuň yzky gapagyny açyşdyryp, tozanlaryny süpürişdiren boldum. Abat zaxy bibat etmek aňsat. Söküşdirdim. Paýalnigi gyzdyryp, onuň o ýerine bu ýerine degirişdirdim. Burugsap aýj tüssäniň ýakymsyz ysy otagy gaplap aldy. Men şol dümtünen bolup otyryn.

– Bu gün ýataly, menem ýolagçy. Daňdan uçýan, iki günlük. Gastroldakylary görüp geljek. Galanyny gelemsoň bejeräýersiň-dä – diýip, direktor agzyny hatap ýaly açyp pallady.

Gökdäki dilegim ýerde gowuşdy, sysam oñdum. Sözünü soñlaryna mähetdel, hasyr-husur hoşlaşyp çykyp gaýtdym.

Görýän welin, direktor gaty köpbilmiş, mekir adam öydýän. Megerem bi onuň maňa guran hilesi bolsa gerek. Abraýyň dökülmäňkä çaltyrajyk goşuňy saýlamak gerek diýen netijä geldim. «Kyýamat günü goňşudan» diýenleri gaty cyn eken, ýene-de şol dadyma ýetişdi.

– Hally aga Weliýewiç, jan agam, meni öz islegim boýunça...

– Nâme, başga ýerden düşewüntlige iş tapdyňmy? – diýip, ol elimdäki arzamy aldy.

Men sesimi çykarman başymy atdym.

– Hyýk, direktor komandirovkadan gelensoň ýöne meň derimi soýaýmasa ýagşydyr. Beýle abraýly adamyny sypdyrypsyň diýil igesini-hä sürter. Belki, başlygyň özi gelýänçä garaşarsyň, hä? – diýip, ol meni yrjak boldy.

Ýok-la, meniň ylalaşmajagym cynymdy. Müň dürli bahana bilen ahyryn sypdym. Dogru-da walla, meniň derim soýlandan, goý, goňşymyň derisi soýulsyn.

Täçmämmet JÜRDEKOW. Satiriki hekaýalar